

Formule d'affranchissement

EXEMPLAR LIBERTATIS. Auctoritas ecclesiastica patenter ammonet, insuper et maiestas regia catholicae^(a) religioni assensum praebet, ut, quemcumque ad sacros ordines ex familia propria promovere ecclesia quaeque delegerit, in presentia sacerdotum, canonicorum simul et nobilium laicorum eius, cui subiectus est, subscriptione vel manumissione sub libertatis testamento sollemniter roboretur. Idcirco ego in Dei nomine N^(b) annuente Christo, sanctae illius^(c) ecclesiae episcopus,^(d) quendam ecclesiae nostrae famulum nomine illum sacris ordinibus oblatum, ad altaris cornu^(e) in conspectu nobilium virorum per hoc auctoritatis testamentum statuo, ita ut ab hodierno die et tempore bene ingenuus atque ab omni servitutis vinculo securus permaneat, tamquam si ab ingenuis parentibus^(f) fuisse procreatus vel natus. Eandemque perget partem quamcumque volens canonice elegerit, ita ut deinceps nec nobis neque successoribus nostris ullum debeat noxiae conditionis servitium, sed omnibus diebus vitae sua sub certa plenissimaque ingenuitate sicut alii cives Romani⁽¹⁾ per hunc manumissionis atque ingenuitatis titulum bene semper ingenuus atque securus existat. Suum vero peculiare quod habet vel quod abhinc vel deinceps assequi^(g) poterit faciat inde secundum canonicam auctoritatem libere quicquid voluerit. Et, ut haec ingenuitatis pagina inviolabilem optineat firmitatem, manu propria illam roboravimus.

(a) Manuscrit de Merseburg (désormais M), éd. M.G.H., Formulae, p. 544: canonicae = Reginon (désormais R), I, 413 (WASSERSCHLEBEN, p. 186-187).

(b) M: *Adventius*; R: *episcopus, vel abbas, vel quilibet alias*.

(c) M: *Mettensis*.

(d) R: *sanctae illius ecclesiae rector*.

(e) M = R: *nobilium virorum in praesentia per hoc...*

(f) M: *ab ingenuis fuisse parentibus*.

(g) M: *abhinc assequi*.

(1) Code Théodosien, IV, 7.